

blevet en Toldlov, som vi kunde leve paa nogle Aar; og som kunde have gjort nogen Gavn. Vi har fra socialdemokratisk Side ingenlunde stillet os doktrinært uvilligt overfor en saadan Kompromistoldlov, naar den dog i det store og hele, navnlig ogsaa med Fremtiden for Øje, gik i den rigtige, altsaa frihandelsvenlige, Retning og i ikke ringe Grad gennemførte Værditoldprincipet. Det saa hen paa Foraaret 1922 og maaske ogsaa paa enkelte andre Tidspunkter ud til, at der var Mulighed for at komme frem ad den Vej. Den ærede Ordfører for Venstre, der i den første Samling, da vi havde Toldlovsforslaget til Behandling, ogsaa var Toldudvalgets Formand, har jo baade i Udvalget og ogsaa her i Salen givet til Kende, at man kunde tænke sig nogle midlertidige Toldsatsændringer, der hjalp visse Industrier over en vanskelig Situation.

Det var jo den Vej, som ogsaa den højtærede Landbrugsminister meget stærkt anbefalede, baade før vi fik Importreguleringen af August 1922 og senere, ja, en Vej, som han ligefrem er optraadt som Propagandist for i en konservativ Forening her i København, hvor han ligefrem gav de Konservative og Industrien Anvisning paa i Stedet for Importreguleringens Vej at gaa Toldbeskyttelsens Vej. Det var den højtærede Landbrugsministers Anbefaling til Industrien og de Konservative. Stort kom der jo ikke ud deraf, navnlig da man ogsaa kobledede Kravet om 8 Timers Dagens Opgivelse til denne Kriseværnshjælp for en enkelt Industri. Men jeg skal uden at lægge Ansvaret for, at man ikke naaede denne tredje Mulighed, der havde været under Toldlovsforhandlingerne, alt for stærkt paa nogen Side, i Sandhedens Interesse tilføje, at den danske Industris Ledere og Ledelse ikke i disse Aar har vist noget Overmaal af politisk Kløgt eller Handledygtighed. Gik man dem paa Klinge, ja, saa fik man altid til syvende og sidst at vide, at naar alt kom til alt, foretrak man alligevel Toldloven af 1908 uforandret. Jeg tror ikke, det var noget klogt Standpunkt.

Da det saa hen paa Foraaret i Aar viste sig, at der ikke var Mulighed for at komme frem i Retning af en virkelig Toldreform, fremhævede vi fra vor Side, at det gik ikke an, at man Aar efter Aar forelagde et Toldreformforslag, uden at der kom noget positivt ud deraf, og uden at Befolkningen fik den tilsigtede Toldlettelse, altsaa uden at de Formaal over-

hovedet blev fyldestgjort, som man stillede sig med et Toldlovsforlag. Det gik ikke an, thi der skabtes derved en Uro og en Usikkerhed for hele Erhvervslivet, der kunde gøre Skade, og nogen Gavn fik vi ikke ud af det hele. Derfor forlangte man fra vor Side, at man fra ledende Side, fra Regeringens, fra den højtærede Finansministers Side, skulde udtale sig klart og bestemt om, hvorvidt man skulde fortsætte disse ørkesløse Toldforhandlinger, hvis man da mente, at de blev ved at være ørkesløse. Vi maatte nemlig forlange, at der blev tilvejebragt en vis Ro og Fasthed og Sikkerhed paa dette Omraade af Hensyn til vort Erhvervsliv. Finansministeren erklærede saa, at det var ogsaa hans Tanke, og hvis der ikke i dette Efteraar viste sig en virkelig Mulighed for Toldreformens Gennemførelse, vilde han indskrænke sig til en teknisk Toldlovsrevision.

Det er da klart, at efter den Stilling, vi fra vor Side har indtaget, maa vi stille os velvilligt til den hurtigst mulige Gennemførelse af det her foreliggende Lovforlag. Det vil sige, ingen kan naturligvis — Finansministeren og hans Parti heller ikke — vente, at vi kan stemme for et Toldlovsforlag, hvori en Række Toldsatser nu indlemmes varigt, som vi stemte imod, da de i Foraaret blev gennemført som midlertidige. Det kan vi ikke, det ligger i Sagens Natur, for vi er jo klare over, at den sidste Luksustoldlov, vi fik i Foraaret, lige saa lidt som den første er ret færdig eller demokratisk. Men det væsentlige i dette Lovforlag, en teknisk Revision, kan vi, som Forholdene nu er, og som Situationen ligger, kun ønske fremmet hurtigst muligt. Man kan naturligvis se saadan paa det, at det Punktum, der her sættes for Toldreformforhandlingerne, er saa eftertrykkeligt, at det maaske havde været en Vej, der ogsaa kunde være gaaet, at Regeringen simpelt hen havde ladet hele Toldsagen ligge — saa var Punktumet ikke blevet saa eftertrykkeligt som nu ved en teknisk Toldlovs Gennemførelse; thi en teknisk Toldlovs Gennemførelse betyder jo et saa eftertrykkeligt Punktum for de egentlige Toldreformforhandlinger, at man maa sige, at vi faar ingen Toldreform i denne Regerings Levetid. Det behøver maaske ikke at betyde saa lang Tid, det er en anden Ting; men det slaas i hvert Tilfælde eftertrykkeligt fast derved, at i denne Regerings Levetid faar vi ingen Toldreform.

Vi har særlig krævet Ro og Sikker-